

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-2

100 Státní archeologický ústav 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Litovel, Masarykova ulice. Keramická plastika koníčka (obr. 67, str. 282).
Litovel, Masarykova Street. Ceramic sculpture of a horse (Fig. 67, Pg. 282).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Areál nálezu historicky nesouvisí s obcí Nová Ves, ale s komunikačním prostorem mezi obcemi Zábřeh a Čertova Lhotka (dnes Mariánské Hory). Právě tudy, po pravém vysokém břehu Odry, procházela starobylá trasa od Brušperka k brodu přes Odru v Přívoze (Stibor 1997, 19, 34). Pokud uložení majetku zapříčinila společenská krize většího rozměru, pak se nabízí souvislost se selskými rebeliemi, které postihly Hukvaldské panství roku 1695 (Pitronová 1993, 96).

Zbyněk Moravec

Literatura

Pitronová, B. 1993: Osudy města v těžkých letech 1620–1763. In: K. Jiřík (red.): *Dějiny Ostravy*. Ostrava: Sřinga, 79–110.

Stibor, J. 1997: *Stará Bělá 1272–1918*. Ostrava: Úřad městského obvodu Stará Bělá.

Resumé

Ostrava (Kat. Nová Ves u Ostravy, Bez. Ostrava-město), Waldpark „Benátky“, Neuzeit (17. Jahrhundert). Münzdepot. Rettungsgrabung.

Im Park „Benátky“ wurden 99 Münzen und ein Ring aus dem 17. Jahrhundert gefunden. Es ist unwahrscheinlich, dass der Befund vollständig ist. Die älteste Münze ist ein Greschl Ferdinands II. aus dem Jahre 1624 und am jüngsten ist der Sechskreuzer Leopolds I. von 1691. Vielleicht wurde das Depot im Jahre 1695 im Zusammenhang mit bekannten Bauernempörungen begraben.

PROSTĚJOV (OKR. PROSTĚJOV)

Ulice Lidická (č. p. 36), parc. č. 7875. Novověk. Město. Záchranný výzkum.

Ve dnech 15. května až 21. září 2018 byl realizován průběžný archeologický dohled při stavbě „Prostějov – oprava vodovodu ulice Lidická“, k. ú. Prostějov, okr. Prostějov. Během výkopových prací byla na ulici Lidická před domem č. p. 36 narušena dosti mocná vrstva planýrek obsahujících keramický materiál z průběhu 16. a 17. století (ZM ČR 1:10000, list 24-24-12, širší okolí bodu 379:352). Sprašové podloží však neslo pouze zásahy recentního stáří a bylo prosté případných zahloubených archeologických objektů. Místo bylo zaměřeno a z výhozů hlíny byla selektována kolekce reprezentativnějších zlomků nádob a kamnových kachlů. Od většího odkryvu bylo s ohledem na povahu nálezů upuštěno. Výše uvedené zjištění ilustruje intenzitu a charakter novověkých

aktivit v širším okolí kostela sv. Petra a Pavla, tedy v prostoru tzv. Brněnského předměstí.

Pavel Fojtík

Resumé

Prostějov (Bez. Prostějov). Lidická-Straße (Nr. 36), Parz. Nr. 7875. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (OKR. PROSTĚJOV)

„Za tržištěm“, parc. č. 7346, 7351, 7352, 7353, 7357/1, 7357/9 a 7357/10. Novověk. Hospodářské zázemí obory. Záchranný výzkum.

V období od 4. září 2017 do 30. dubna 2018 probíhal v prostějovské průmyslové zóně rozsáhlý záchranný archeologický výzkum vyvolaný rozšířením výrobního areálu společnosti MUBEA SBS Prostějov. Na skryté ploše s výměrou přesahující 6 ha (ZM ČR 1:10000, list 24-24-13, 101:288, 115:314, 113:314, 112:315, 119:327, 140:316, 125:288, 118:291, 113:281) bylo prozkoumáno a zdokumentováno téměř 650 archeologických objektů reflektujících nebývale intenzivní pravěké a raně historické osídlení místa (obr. 82).

Jako chronologicky nejmladší archeologicky významné doklady lidských aktivit zachycených na zkoumané ploše můžeme uvést z počátku poněkud tajuplné ohrazení vymežující, vedle skupiny velkých zásobních jam – obilných sil, také struktury křulových jamek prozrazujících přítomnost nadzemních staveb, studnu s kamenným roubením a dokonce i suterén domu. Tyto terénní situace, provázené zpravidla početnějšími soubory keramiky z pokročilého 16. století,

Obr. 82. Prostějov. Letecký snímek plochy výzkumu. Foto M. Kalábek.

Abb. 82. Prostějov. Luftaufnahme der Grabungsfläche. Photo M. Kalábek.

po konzultaci s historiky předběžně spojujeme s daňčí oborou a bažantnicí zřízenou v prostoru „Kralického háje“ Vratislavem II. z Pernštejna, která je zmiňována v dobových písemných pramenech.

Pavel Fojtík

Resumé

Prostějov (Bez. Prostějov). „Za tržištěm“, Parz. Nr. 7346, 7351, 7352, 7353, 7357/1, 7357/9 und 7357/10. Neuzeit. Wirtschaftlicher Hinterland des Geheges. Rettungsgrabung.

RAJHRAD (OKR. BRNO-VENKOV)

Klášter. Novověk. Kostel. Záchranný výzkum.

V mariánské kapli kostela sv. Petra a Pavla byly dokumentovány částečně odkryté konstrukce barokních podlah a terénních zpevnění.

David Parma

Resumé

Rajhrad (Bez. Brno-venkov). Kirche. Neuzeit. Rettungsgrabung.

ROSICE (K. Ú. ROSICE U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

Zámek Rosice, Žerotínovo náměstí 1. Vrcholný středověk, novověk. Zámek. Záchranný výzkum.

Archeologický ústav Moravského zemského muzea zajišťoval archeologický dohled a výzkum na stavbě „Rosice – Zámek, TS, NN, rekonstrukce vedení“. Výzkum proběhl v měsících srpnu až září, a to pouze v rámci liniových výkopů. Zkoumaných ploch bylo několik. Pod jihozápadním křídlem zámku byl zachycen relikt barokní kanalizace, která byla již značně narušena dřívějšími recentními výkopy. V prostoru zámeckého parku, za budovou, kde v současnosti sídlí Středisko volného času Rosice, byla zachycena kulturní vrstva, jež byla z velké části zničena při stavebních úpravách v 70. letech 20. století. Další kulturní, značně poničená vrstva se nacházela v poloze „U domečku“, kde jsou v současné době dílny Správy zámku Rosice. Poslední pozitivní plocha byla situována na vnitřním nádvoří zámku, u severní zdi severního křídla. Šlo o ojedinělé nálezy keramiky z rozrušené kulturní vrstvy. Byla získána především keramika datovaná do vrcholného středověku až novověku a zvířecí kosti.

Zdeněk Hájek, Jaroslav Dytrych

Resumé

Rosice (Rosice u Brna cadastre, Brno-venkov District) castle, Žerotínovo náměstí (Square) Nr. 1. Middle and Modern Ages. Castle. Rescue excavation.

RYMICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„SV část obce“. Raný středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace výzkumu: ZM ČR 1:10 000, list 25-31-03, v linii mezi body 481/124 mm od Z/J s. č.

V průběhu záchranného archeologického výzkumu Ústavu archeologické památkové péče Brno, pracoviště Kroměříž, bylo prozkoumáno celkem pět archeologických objektů sídlištního charakteru – sídlištní a zásobní jámy. Tyto objekty byly zachyceny pouze na malé části trasy komunikace II/490, osídlení však s jistotou pokračovalo dále severozápadním směrem. V tomto prostoru zemní pláň nedosahovala úrovně archeologických objektů a o jejich přítomnosti vypovídaly pouze ojediněle roztroušené artefakty. Přestože z výplně objektů pochází chronologicky smíšený keramický materiál, mohou být na základě nejmladších artefaktů datovány do raného středověku. Poměrně početné intruze mladší doby železné a doby římské ukazují na intenzivní protohistorické osídlení lokality. Starší osídlení bylo doloženo povrchovými sběry z prostoru zemní pláně a sousedního pole.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Rymice (Kroměříž District), NE area of the village. Early Middle Ages. Rescue Excavation.

SENETÁŘOV (OKR. BLANSKO)

Intravilán, parc. č. 87, 205/15. Středověk, novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

Během záchranného archeologického výzkumu při výstavbě kanalizace na k. ú. obcí Jedovnice, Krasová, Kotvrdovice, Senetářov a při rekonstrukci ČOV v Jedovnicích (okr. Blansko) v letech 2017–2018 nebyly zachyceny vesměs žádné nové archeologické situace, neboť rýha byla vedena převážně jen pod novověkými komunikacemi nebo polními tratěmi s vysoko vystupujícím skalním podložím. V těchto úsecích výstavby byly sledovány většinou jen úpravy spojené s postupným zpevňováním vozovky během novověku (planýrky a stavebně-suťové závážky jam). Pouze